

Aan de Rekenkamercommissie Gooise Meren

Behandeld door
Franca Melssen
035 207 0000
f.melssen@gooisemeren.nl

Onderwerp Bestuurlijke zienswijze Quickscan Jeugdhulp
Gooise Meren

Datum 8 januari 2020
Uw kenmerk
Ons kenmerk
Pagina 1 van 3

Geachte leden van de Rekenkamercommissie,

Op 3 december 2019 ontvingen wij het verzoek om een bestuurlijke zienswijze te geven op het onderzoeksrapport "Quickscan Jeugdzorg gemeente Gooise Meren" van de Rekenkamercommissie Gooise Meren. Met deze brief voldoen wij aan dit verzoek.

Waardering en instemming voor gedegen onderzoeksrapport

Wij hebben met waardering en instemming kennis genomen van het onderzoeksrapport van de Rekenkamercommissie. De feitelijke informatie in de hoofdstukken is ons inziens correct en volledig. Wij herkennen hierin de wijze waarop in Gooise Meren de Jeugdzorg wordt vormgegeven in beleid en uitvoering. Het onderzoek van de Rekenkamercommissie biedt daarom een gedegen basis voor de conclusies en aanbevelingen in hoofdstuk 2.

Standpunt over conclusies en aanbevelingen

In algemene zin onderschrijven wij de conclusies en aanbevelingen uit hoofdstuk 2 van het rapport. Wij vinden het prettig om in één oogopslag te kunnen zien waar onze sterktes zitten en waar nog aandachtspunten voor onze organisatie liggen. We zullen in het vervolg van deze brief ingaan op de verschillende onderdelen: sterktes, kansen, zwaktes en bedreigingen.

De sterktes

In de rapportage wordt een viertal sterktes genoemd: er is financiële controle; er is focus op het bieden van passende hulp; er is een goede samenwerking; er is uitwisseling van kennis en informatie tussen beleid en uitvoering. Wij herkennen dit voor het merendeel van de genoemde sterktes.

Met name de opmerking " [...] dat de Uitvoeringsdienst Sociaal Domein de afgelopen jaren steeds klantgerichter is gaan werken" bevestigt voor ons dat wij op de goede weg zijn om onze visie op het sociaal domein te realiseren: iedereen doet mee, wij stellen de vraag centraal en benutten de eigen kracht van inwoners. De gemeentelijke USD is de spil in het proces van vraagverheldering en het is prettig om te lezen dat er een gedeeld bewustzijn aanwezig is om 'problemen aan de voorkant af te vangen'. Ook zijn wij blij met de opmerking "dat beleid en uitvoering goed samenwerken".

Samenwerking tussen gemeenten onderling en binnen de keten van Jeugdzorg beschouwen wij als een groot goed. Alleen op deze manier, in goede afstemming, kunnen we de uitdagingen in het sociaal domein het hoofd bieden. Deze samenwerking wordt bevorderd doordat vanuit onze organisatie meerdere adviseurs zijn gedetacheerd bij de Regio Gooi en Vechtstreek, die actief zijn betrokken bij de uitvoering van het Transformatieplan Zorg voor de Jeugd. Op deze manier kunnen wij de uitvoeringsagenda beïnvloeden en onze gemeente op de kaart zetten.

Natuurlijk zijn er enkele nuanceringen te maken, met name op de opmerking van financiële controle. Hoewel wij maandelijks de uitgaven binnen Jeugdzorg monitoren, zien wij hier toch een risico voor onze gemeente. De kosten van de jeugdzorg lopen ook in onze gemeente op. Dit heeft niet alleen te

maken met een toename in het aantal jongeren dat ondersteuning behoeft, maar ook dat deze jongeren steeds duurdere voorzieningen nodig hebben. De genoemde zes oorzaken van financiële problemen op pagina 15 spelen ook bij ons. We stellen de gemeenteraad regelmatig op de hoogte van de financiële situatie in het sociaal domein middels een raadsmededeling. Zo hebben de raadsleden in december 2019 weer een raadsmededeling ontvangen met een prognose voor de uitgaven in het sociaal domein over 2019.

De kansen

In de rapportage wordt een viertal kansen verwoord: het versterken van preventie; het gebruik van betere sturingsinformatie; relatief lage vraag naar Jeugdhulp; de mogelijkheid tot ontschotting van budgetten. We zijn het met deze bevindingen eens.

Wij zien met name de grootste kansen in het versterken van preventie en het gebruik van betere sturingsinformatie. We zijn er van overtuigd dat hier nog een verbeterslag te maken valt. Zo willen we bij het versterken van de preventie het Innovatiebudget gerichter inzetten en voorzieningen in het voorveld stimuleren om hierop een gezamenlijk aanbod te presenteren. Daarbij willen we ons richten op de inzet van evidence based interventies, die laagdrempelig en toegankelijk zijn en bewezen effectief.

Bij het gebruik van betere sturingsinformatie zien we een rol voor datagedreven werken en het aanscherpen van onze monitorings- en sturingsinstrumenten. We vinden het niet meer voldoende om alleen naar kritische prestatie-indicatoren te kijken, zoals deze aan CBS worden aangeleverd, maar vooral naar de effectiviteit van ons beleid. De mate van effectiviteit van beleid zegt ook iets over de werkzaamheid van ingezette interventies in het voorveld en bij de individuele maatwerkvoorzieningen. In het te actualiseren beleidsplan Sociaal Domein worden deze beide onderwerpen voor onze organisatie als opgave voor de komende jaren genoemd.

De zwaktes

In de rapportage wordt een tweetal zwaktes genoemd: er is geringe ervaring met sturing, beleid en uitvoering van Jeugdzorg; aanwezigheid en gebruik van sturingsinformatie is nog laag.

We zijn het met deze bevindingen eens. We beschouwen deze zwaktes echter eerder als kansen. Als voorbeeld wordt in de rapportage genoemd dat er zaken nog in ontwikkeling zijn in Gooise Meren, zoals een eigen beleidsnota Jeugd en de doorontwikkeling van de transformatie. Het ontwikkelen van de beleidsnota Jeugd zien wij als een kans om opgavegericht te werken: samen, in co-creatie met onze inwoners en externe partners, het jeugdbeleid vormgeven. We beschouwen opgavegericht werken als een onderdeel van de transformatie, omdat dit een andere rol vereist van onze gemeentelijke organisatie, namelijk als procesversneller. Een ander onderwerp dat we binnen de transformatie op willen pakken is de verschuiving van zwaardere vormen van ondersteuning naar lichtere vormen door inzet van preventie, zowel lokaal als regionaal. Wat betreft de regionale transformatie wijzen wij op het Transformatieplan Zorg voor de Jeugd van de Regio Gooi en Vechtstreek.

Voor het gebruik van sturingsinformatie verwijzen wij naar onze opmerkingen onder de kop 'de kansen'.

Opgavegericht werken, doorontwikkeling van de transformatie en monitorings- en sturingsinformatie nemen een prominente plaats in in het te actualiseren beleidsplan Sociaal Domein.

De bedreigingen

In de rapportage wordt een tweetal bedreigingen vermeld: herverdeling financiële middelen; directe doorverwijzing vanuit huisarts.

Als gemeente hebben we geen invloed op de herverdeling van middelen jeugd door het Rijk. De komende jaren krijgen wij tot en met 2021 een extra bijdrage vanuit het Rijk voor de jeugdzorg. Hierover hebben wij de gemeenteraad in juni middels een raadsmededeling geïnformeerd. Wij hopen

door de doorontwikkeling van de transformatie, bijvoorbeeld via de inzet op preventie, de kosten van de jeugdzorg in de hand te kunnen houden.

De directe doorverwijzing vanuit huisartsen heeft onze aandacht. Wij willen hier met name de Consultatie- en Adviesteams inzetten; vanuit het Transformatieplan Zorg voor de Jeugd worden middelen ingezet om het team te versterken. Voor een indruk over het C&A team in de Gooi en Vechtstreek verwijzen we naar <https://publicaties.zonmw.nl/resultaten-uit-de-jeugdgezondheidszorg/ondersteunend-team-voor-huisarts-zorgt-voor-eerdere-en-betere-hulp-bij-mentale-problemen-bij-jeugdigen/>

Huisartsen binnen onze gemeente hebben ook belangstelling voor de inzet van een POH-Jeugd. Wij willen met hen verder in gesprek om de mogelijkheden te onderzoeken.

De aanbevelingen

In algemene zin onderschrijven wij de aanbevelingen uit hoofdstuk 2. Wij zijn van mening dat de genoemde aanbevelingen de kaderstellende rol van de gemeenteraad zullen versterken. Wij gaan als gemeentelijke organisatie aan de slag met het verstevigen van de sturingsinformatie en preventie. Dit komt reeds aan bod in het te actualiseren beleidsplan Sociaal Domein, waarvoor wij voor de gemeenteraad in het voorjaar 2020 een themabijeenkomst willen organiseren. Ook zullen wij de budgetten binnen het sociaal domein blijven bewaken en de gemeenteraad regelmatig middels een raadsmededeling informeren.

Bij de aanbeveling een onderzoek in te stellen naar de USD/gemeentelijk loket hebben wij onze twijfels. De toegang tot de jeugdzorg ligt niet alleen bij de USD, maar ook bij Jeugd en Gezin, huisartsen, scholen en de rechterlijke macht.

Tot slot

Bovenstaande informatie bevat onze bestuurlijke zienswijze op het onderzoeksrapport. Wij voegen hier aan toe dat de komende jaren de doorontwikkeling van de transformatie in het Sociaal Domein bijzondere aandacht verdient. Wij vertrouwen erop dat in de gemeente Gooise Meren hier blijvend ruimte voor wordt geboden, ook op niveau van de gemeenteraad. Voor inwoners is de ondersteuning vanuit het Sociaal Domein van groot belang om in hun eigen kracht gezet te worden.

Tot slot danken wij u voor dit gedegen onderzoek en de waardevolle conclusies en aanbevelingen.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Gooise Meren,

D.J. van Huizen
Gemeentesecretaris

drs. H.M.W. ter Heegde
Burgemeester